

Végeredményben egyetérttek a cikk írójával atekintetben, hogy végezzünk a folyónövedék megállapítására komoly kutatásokat, és az ott kihozott komoly kutatási eredményekre építsük fel megállapításainkat.

Nagyon köszönöm a cikk írójának, hogy ezt a nemzetgazdaságilag fontos problémát felvetette s alkalmat adott, hogy ahhoz szerény véleményemet hozzáfűzzem, ami ugyancsak a magyar erdő iránti lángoló szeretetemből fakad.

Lámfalussy Sándor

1963 nyarának időjárása

Az idei nyarunk igen szépen indult, bőséges meleggel, napsütéssel és kiadós esőkkel. Később a helyzet romlott, s a nyárutó már jóval hűvösebb volt a szokásosnál.

Június tehát az átlagosnál melegebb. A havi középhőmérséklet 20,0 és 23,8 °C között volt, s országszerte 2—4 fokkal haladta meg az átlagot. Az abszolút maximum 30,0 és 35,0 fok közötti értékkel tetőzött. Fellépésének ideje országosan igen különböző volt. A legerősebb lehűlés 11-én és 30-án jelentkezett, amikor 8,9 fokra süllyed a hőmérő higanyszála.

A napsütéses órák száma az ország túlnyomó részén meghaladta a 30 éves átlagot. Átlagosan 243—329 óra között változott. Csak az északnyugati megyék kaptak az átlagosnál kevesebb napsütést.

A csapadék főleg zivatarral jelentkezett, ezért eloszlása igen szeszélyes volt. Őszege a Duna—Tisza-közének nagy részén, Nógrád megyében és a Balaton környékén az átlag kétszeresét is meghaladta. Legtöbb csapadékot Szilvássváradról jelentettek, 222 mm-t. Legszárazabb volt az ország keleti határszéle. Itt a havi csapadék az átlag felét sem érte el. Csengeren mindössze 15 mm-t mértek. Nem érte el a csapadék az átlagot Békés- és Csongrád megye déli részén, Baja térségében, valamint Komárom, Győr-Sopron megye nagy részén és Vas megye keleti részén. Gyakori volt a jégeső, főleg a Duna—Tisza közén.

A nagy meleggel és bőséges napsütéssel párosult kiadós csapadék igen kedvező volt a csemeték kezdeti növekedésére és az ültetések megeredésére.

A *július* szélsőségesebb időjárásával tűnt ki. Igen erős lehűlések és gyors felmelegedések váltogatták egymást. A havi középhőmérséklet 19,4 és 22,8 fok között változott. A hőmérséklet 21-én és 22-én tetőzött 31,1 és 36,2 fokra értékkel. 22-e volt a nyár eddigi részének legmelegebb napja. A legerősebb éjszakai lehűlés pedig 1-én és 7-én jelentkezett 4,4 és 10,4 °C közötti értékkel. Napsütésben csak a délekeleti megyék voltak szegényebbek, máshol mindenütt meghaladta az átlagos értéket.

A csapadék e hónapban is főleg zivataros esőkkel jelentkezett. Az ország nagyobbik részén az átlag fele és átlag közötti csapadék hullott. Igen csapadékos volt a Mátra-alja és a déli határszél, főleg a Mecsek térségében. E hónap legtöbb csapadéka Lengyelen esett, 182 mm. Rendkívül száraz volt az ország keleti szegélye a Sebes-Köröstől Tiszabecsig. Itt a csapadék a 15 mm-t sem érte el. Az átlag felén aluli csapadék esett még a Tiszántúl középső részén, Komárom megyében és az ország nyugati határán Szombathelytől Sopronig, valamint Győr—Pápa térségében. A legkisebb havi csapadékot Tégláson mérték, 5,9 mm-t.

A csapadékszegény vidékeken a csemeték növekedése megtorpant, sőt a kiadós júniusi csapadék után fellépő szárazság helyenként jelentős károkat okozott.

Augusztus változékony időjárása hűvösebb volt az átlagosnál. A középhőmérséklet 17,6 és 20,8 fok között változott, s 1—3 fokkal maradt el a sokévi átlagtól. Igen erős felmelegedés lépett fel 1-én, 7-én és 30-án, 29,8 és 32,2 °C-os abszolút maximummal. Az abszolút minimum 5,2 és 10,4 °C között volt 4-én, 24. és 25-én. Lentiben 24-én gyenge talajmenti fagyot észleltek. A napsütés 10—15 órával kevesebb volt az átlagosnál.

A hónap első felében gyakran esett az eső, több ízben országos jelleggel. A hónap második fele erősen száraz volt. Nagyon kevés eső esett Nagykanizsán, Sopronban és Szeghalmon, az átlag felét sem érte el. A havi összeg azonban az ország nagyobbik részében túlhaladta az átlagot. Az átlag fele és átlag közötti csapadékot kapott a Dunántúl nagy része, a Pilis, Börzsöny térsége, a Körösök vidéke és a Tisza—Duna közének déli része. A legtöbb csapadékot a Jószafeő melletti Szelcepusztán mérték, 71,6 mm-t.

Összegezve, az elmúlt nyár erdőgazdasági szempontból nem volt rossz. Bár kisebb területeken igen jelentékeny a csapadékhiány, mint a Nyírségben, a keleti határszél-

Hónap	Megnevezés	Magyar- óvár	Keszthely	Szent- gotthárd	Pécs	Budapest	Kalocsa	Szolnok	Miskolc	Kisvárdá	Debrecen	Békés- csaba	Kékes] tető
június	Havi középhőmérséklet C°	20,5	21,2	20,0	22,6	22,9	23,1	22,9	22,4	23,1	22,8	22,9	16,5
	Eltérés a sokévi átlagtól	+1,6	+1,7	+1,9	+2,2	+2,7	+2,8	+2,9	+3,3	+4,0	+3,0	+2,5	+3,2
	Abszolút max. C°	30,7	30,0	30,3	33,0	31,4	32,0	32,0	32,4	32,5	32,3	32,5	23,6
	nap	28	13	13	22	6	28	2,22	14	14	8	27	15
	Abszolút min. C°	9,1	11,8	9,1	11,8	12,9	10,6	12,2	10,3	11,3	10,8	11,9	5,7
	nap	11	11	11	30	11	10	30	11	6	1	30	30
	Havi csapadékösszeg mm	56	88	107	138	125	96	79	118	34	74	39	123
	Eltérés a sokévi átlagtól	-11	+9	-3	+70	+49	+22	+11	+33	-45	-6	-35	+10
	Napsütés havi összege óra	243	302	256	310	300	301	312	294	329	324	298	271
július	Havi középhőmérséklet C°	20,5	21,0	19,4	21,8	22,4	22,5	21,6	21,2	21,7	21,4	21,1	15,5
	Eltérés a sokévi átlagtól	-0,3	-0,5	-0,5	-0,8	+0,2	+0,1	-0,5	+0,1	+0,6	-0,4	-1,5	0,0
	Abszolút max. C°	32,4	31,4	31,1	35,0	34,3	33,6	35,3	35,0	35,0	35,1	34,0	27,5
	nap	20,21	21	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
	Abszolút min. C°	7,0	8,0	6,8	10,4	10,3	10,2	8,4	6,7	6,7	5,7	7,7	4,1
	nap	7	1	3	7	7	7	1	7	7	7	7	1
	Havi csapadékösszeg	24	61	39	125	46	46	16	37	25	10	62	74
	Eltérés a sokévi átlagtól	-56	-15	-68	+62	-8	-8	-36	-29	-43	-49	+5	-10
	Napsütés havi összege óra	316	333	290	317	324	318	312	298	321	344	288	310
aug.	Havi középhőmérséklet C°	18,4	19,2	17,6	19,6	19,9	19,7	19,6	18,9	18,8	18,8	19,2	13,1
	Eltérés a sokévi átlagtól	-1,5	-1,6	-1,4	-2,3	-1,5	-1,9	-1,7	-1,3	-1,3	-2,0	-2,6	-1,7
	Abszolút max. C°	30,7	30,8	30,3	32,2	31,6	31,2	31,2	30,8	29,8	31,5	32,2	23,8
	nap	7	7	7	29	7	29	7	1	1	30	30	29
	Abszolút min. C°	5,2	6,2	5,5	8,6	9,8	10,0	7,5	7,4	7,8	7,0	9,0	5,0
	nap	25	24	25	4	24	4	4	25	25	25	4	24
	Havi csapadékösszeg mm	33	63	55	47	48	99	59	87	69	65	67	86
	Eltérés a sokévi átlagtól	-33	-8	-33	-9	-3	+48	+16	+21	-5	+1	+21	+2
	Napsütés havi összege óra	224	255	238	258	246	246	263	243	242	267	253	244

len, valamint Szombathely—Pápa—Magyaróvár és Sopron térségében, az ország nagyobbik részében azonban az átlagosnak megfelelő eső esett. A júliusi és augusztusi nagy, tartós felmelegedések elmaradása ezt a helyzetet még tovább javította, kedvező adottságot teremtve mind a csemeték, mind az erdősítések növekedéséhez. Igen kedvezőnek látszik nyári időjárásunk a magtermés szempontjából.

Dr. Papp László

IRODALMI SZEMLE

Gyarmati Béla—Igmándy Zoltán—Pagony Hubert:

FAANYAGVÉDELEM

(Mezőgazdasági Kiadó Budapest, 1964.)

Az egyre jobban fejlődő és újabb ágazatokkal bővülő faiparunk, valamint a fát feldolgozó különféle iparágak már régóta nélkülözték ezt a szakkönyvet. A faanyagvédelem témakörében évtizedek óta nélkülözött hazai szakirodalomnak ez a 345 oldalas mű értékes darabja, hiszen ilyen összefoglaló és teljességre törekvő könyv eddig még nem jelent meg magyar kiadásban. A könyv jelentőségét növeli az a körülmény, hogy az összes fa- és azon belül az iparifa-felhasználásunk állandóan jelentősen emelkedik, s ez adott faszegénységünkben így kötelezővé teszi a tudományosan megalapozott és átfogó faanyagvédelmet. A szakszerűen alkalmazott faanyagvédelem, különösen egyes területeken jelentős faanyagtakarékossági módszernek minősül, ami minden esetben figyelemre méltó gazdasági eredménnyel is párosul. A faanyagvédelmet tehát a népgazdaság egész területén fokozni és szervezetté kell tenni, s megvalósítását a megjelent szakkönyv jól segíti elő.

A szerzők műve fontos láncszem a hazai faanyagvédelem széles körű megvalósításában, mivel az eddig megjelent adminisztratív intézkedések eredményes végrehajtásához könnyen hozzáférhetővé teszi mindazon elméleti és gyakorlati ismereteket, amelyre az ezen a területen dolgozó szakembereknek szükségük van. Így igen jó hasznát fogják venni a könyvnek mindazok, akik a fűrész-lemeziparban, a készletező telepeken, a fafelhasználó területeken és a különféle fafeldolgozó iparágakban dolgoznak. Nem kevésbé hasznos a könyv az erdőgazdaságokban dolgozó szakemberek részére sem, akik egyre nagyobb mennyiségű faanyagot kezelnek a kitermeléstől a feldolgozó és a felhasználók részére történő átadásig, rövidebb vagy hosszabb időn keresztül.

A könyv a faanyagvédelem feladatát, az alkalmazott módszereket a kitermeléstől a felhasználásig, valamint a faanyagot és a károsodást okozó tényezőket öt elkülönített részben tárgyalja.

Az első rész a faanyaggal kapcsolatos és a faanyagvédelem szempontjából szükséges ismereteket, valamint adatokat foglalja magába. A szerzők nem könnyű feladatokat oldottak meg, amikor az idevonatkozó ismereteket röviden összefoglalták, anélkül, hogy valami lényeges, a faanyagvédelem szempontjából szükséges rész kimaradt volna.

A második rész a faanyag károsodását és pusztulását okozó tényezőkkel foglalkozva, könnyen áttekinthetően ismerteti a farontó gombák életkörülményeit, a tenyészetüket befolyásoló tényezőket, károsításukat, rendszertanát, határozókulcsát és leírását. Hasonló rendszerben tárgyalja a fejezet a farontó rovarokat és az azokkal kapcsolatos kérdéseket. A tűz károsításával kapcsolatos kérdéseket szintén önállóan tárgyalják a könyv szerzői.

A harmadik rész a faanyagvédelem anyagairól nyújt igen részletes ismertetést, csoportosítva azokat szerepük, hatásosságuk és a velük szemben támasztott követelmények szerint. A faanyagvédelemben használatos vegyületek és keverékek, a kátrány és ásványolajok, valamint a szerves vegyületek leírását értékesen egészítik ki az egyes kutatók megállapításai.

A negyedik rész a faanyagvédelmi eljárásokat az alapeljárások szerint — kapilláris erőkhöz, továbbszivárgáson (diffúzió), nedvkiszorításon, légritkításon, telítéssel és egyéb eljárásokon alapuló — csoportosítva tárgyalja. A technológiai ismeret-